

Національний педагогічний університет
імені М.П.Драгоманова

Українська Академія Наук

Тілея
Науковий вісник

Збірник наукових праць

- Історичні науки
- Філософські науки
- Політичні науки

Випуск 43 (№ 1)

Київ – 2011

Збірник засновано 2004 року
Вихід з друку – щомісячно

Фахове видання з філософських, політичних та історичних наук, затверджено постановами президії ВАК України № 1-05/2 від 10 березня 2010 р. та № 1-05/3 від 14 квітня 2010 р.

Свідоцтво про державну реєстрацію (переєстрацію) друкованого засобу масової інформації серія КВ № 16332 – 4804 ПР від 24 лютого 2010 р.

Шеф-редактор: АНДРУЩЕНКО В.П.,

доктор філософських наук, професор, член-кореспондент
Національної академії наук України, академік АПН України

Головний редактор: ВАШКЕВИЧ В.М.,

доктор філософських наук, професор, академік Української академії наук

Відповідальний секретар: КРИВОШЕЯ В.В.,

доктор історичних наук, академік Української академії наук

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

З історичних наук:

АНДРУСИШИН Б.І., доктор історичних наук, професор,
академік Академії наук вищої школи України

ВОЙЦЕХІВСЬКА І.Н., доктор історичних наук, професор

ГОНЧАР Б.М., доктор історичних наук, професор

ДРОБОТ І.І., доктор історичних наук, професор

КОЛЕСНИК В.Ф., доктор історичних наук, професор,
член-кореспондент Національної академії наук України

КОТЛЯР Ю.В., доктор історичних наук, професор

МИХАЙЛЮК В.П., доктор історичних наук, професор

НЕСТУЛЯ О.О., доктор історичних наук, професор,
академік Української академії наук

СОЛДАТЕНКО В.Ф., доктор історичних наук, професор,
член-кореспондент Національної академії наук України

СУШКО О.О., доктор історичних наук, професор

МАКАРЧУК С.С., кандидат історичних наук, доцент

ФІРОВ П.Т., кандидат історичних наук, доцент

З філософських наук:

БЕХ В.П., доктор філософських наук, професор,
академік Української академії політичних наук

БОНДАРЕНКО О.В., доктор філософських наук, професор

ВОЛИНКА Г.І., доктор філософських наук, професор

ГАВЕЛЯ В.Л., доктор філософських наук, професор

КУЦЕПАЛ С.В., доктор філософських наук,
професор, академік Української академії наук

ЗАКОВИЧ М.М., доктор філософських наук, професор

МИХАЛЬЧЕНКО М.І., доктор філософських наук, професор,
член-кореспондент Національної академії наук України,
академік Української академії політичних наук

ОНИПКО О.Ф., доктор технічних наук, академік Української академії наук

ХАЛАМЕНДИК В.Б., доктор філософських наук, доцент

АКОПЯН В.Г., кандидат філософських наук, академік Української академії наук

ХІМЧЕНКО О.Г., кандидат філософських наук, професор,
член-кореспондент Української академії наук

З політичних наук:

БАБКІНА О.В., доктор політичних наук, професор

БАЛАБАНОВ К.В., доктор політичних наук, професор

БИДЗЮРА І.П., доктор політичних наук, професор

ІВАНОВ М.С., доктор політичних наук, професор

КАРТУНОВ О.В., доктор політичних наук, професор,
академік Української академії політичних наук

КОТИГОРЕНКО В.О., доктор політичних наук, професор,
академік Української академії політичних наук

ОНИЩЕНКО І.Г., доктор політичних наук, професор

РИМАРЕНКО С.Ю., доктор політичних наук, професор

ШАПОВАЛ Ю.І., доктор історичних наук,
професор, академік Української академії політичних наук

ШКЛЯР Л.Є., доктор політичних наук, професор

Гілея:* науковий вісник. **Збірник наукових праць** / Гол. ред. В.М. Вашкевич. – К.: ВІР УАН, 2011. – Випуск 43. – 752 с.

Друкується за рішенням:

Вченої ради Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова
(протокол № 5 від 23 грудня 2010 р.);
Президії ВГО Української Академії Наук
(протокол № 10-12-23 від 23 грудня 2010 р.)

Концепція збірника базується на багатоплановому науковому висвітленні проблем інформаційної цивілізації, що формується. Основні рубрики охоплюють галузі історичних, філософських та політичних наук. Розрахований на фахівців гуманітарних та соціально-політичних наук.

*Гілея — в стародавні часи територія лісової Скіфії між Борисфеном (Дніпром) і Гпанісом (Південним Бугом). Рештки цієї «лісової квітки» залишилися до теперішнього часу на території Миколаївської та Херсонської областей. (Докладніше див.: Геродот. Історія. IV. 16-25).

© Редакційна колегія, 2011

© Автори статей, 2011

© Національний педагогічний університет імені М.П. Драгоманова, 2011

© ВГО Українська академія наук, 2011

Ціннісний контекст сучасної студентської молоді

Аналізується зміна ціннісних орієнтацій молоді та студентів в українському трансформаційному суспільстві.

Ключові слова: особистість, молодь, студенти, культура, цінності, освіта, політична практика, виховання.

Початок ХХІ ст. ознаменувався радикальними змінами суспільного життя, найбільш помітними напрямками якого на зовнішньому рівні стали глобалізація та інформаційна революція, на внутрішньому – утвердження України як незалежної держави, становлення демократичних і ринкових відносин. Разом з цим змінився ціннісний контекст епохи. Особливо динамічним він виявився для молоді, яка різко відмовилась від «батьківських цінностей» і кинулась у вир пошуку, пріоритетом якого стали цінності переважно сучасного Західного світу. Істотно зменшилося в очах молодих людей значення таких етичних якостей як доброта, милосердя, порядність, чесність, відповідальність, ввічливість. Все більше розповсюдження одержує прагматизм в рішенні життєвих задач. В цілому слід визнати, що суспільно значуща мета праці була девальвована, а нова модель індивідуалізму як більш адекватна ринковому суспільству, ще не визначилася в своїх перевагах.

Безперечним, позитивним чинником соціально-економічних змін слід вважати появу політичних і економічних свобод. Демонтаж тоталітарної системи й перехід до демократії збудив студентську молодь, покликав до життя нову віру, надію і любов. І хоча життєві реалії в Україні означеним сутностям відповідають лише в проекції, молодь тягнеться до них як до єдиного світла й джерела майбутніх змін. При цьому необхідно визнати, що в цей час в молодіжному середовищі зароджується ціннісний плюралізм. На першому етапі ціннісний плюралізм виступає як дезінтегруючий чинник, але в стратегічному значенні в ньому закладено позитивний, конструктивний початок, що здатний принести плоди в майбутньому. Свобода, поки що не реалізована в позитивному ключі, потенційно є все-таки безперечне благо і, в першу чергу, – для молоді. Саме молодь стала основним джерелом поповнення нових структур і прошарків недержавного сектора економіки, перш за все з неї став формуватися прошарок підприємців, що істотно «омолодилася» останнім часом як і владна еліта України.

Дії і вчинки молодих людей, вибір ними поведінкових альтернатив не можуть бути повністю детермінованими одними тільки соціально-політичними умовами (соціальним буттям). Інакше кажучи, їх неможливо вичерпати і експлікувати з макросоціальними моделями і проектами розвитку суспільства в цілому. Реконструкція трансформації ціннісних

орієнтацій молоді не може цілком ґрунтуватися на русі аналізу « від загального до приватного » або по схемі – які умови така і реакція молоді на них. Слідуючи логіці « виклику і відповіді », відкривається тільки одна з важливих але не вичерпних мотивацій зміни ціннісних установок.

Цінності сучасної молоді більш раціональні і прагматичні, іноді допускають порушення правових норм. Молоде покоління еґотичне, цинічне, раціональне, прагматичне, з одного боку, але, з другого боку, активне, ініціативно креативне, сподівається на власні сили, вільне від умовностей, ідеологічних переваг. Ці якості молодого покоління визріли в результаті природної селекції, і, на наш погляд є механізмами адаптації і виживання молоді в запропонованих їм спочатку і « зверху » політико-економічних умовах, в яких стихійно пройшов процес їх соціалізації.

Цінності української молоді нерідко розглядаються в тісному зв'язку з матеріальним благополуччям, що обумовлене корінними відмінностями в структурі самоідентифікації молодого покоління в порівнянні із старшими людьми. Ми простежуємо дію таких явищ, як корумпованість влади, відтік капіталу за межі, дефолт, правове беззаконня, диференціація рівня життя і поява невеликої групи надбагатих людей на формування відношення до праці, грошей, законів, політичних лідерів, професійних пріоритетів. Включення молодого покоління в політику напряму корелює з утилітарно-банальною мотивацією і засноване на стійких уявленнях про користь і даремність цього включення, швидше не на духовних, а на матеріальних цінностях.

Останні події формували і відношення до моральних норм, цінностей, закону. Моральні цінності, що мають відношення до політичного світу, до його інститутів, відносин, світогляду і поведінки того або іншого співтовариства, в сукупності складають політичну етику, використовуються у вигляді оцінки політичного курсу в цілому і політичної діяльності окремих осіб. При активному сприянні держави в масовій свідомості міцно утвердилася мораль обману, жорстокості, крадіжки, пріоритету матеріальних цінностей над духовними.

Цінності української молоді дають можливість об'єднати їх в чинник, полюсами якого є духовна і матеріальна складова політичних цінностей молоді. Такі цінності як гедонізм, професійні пріоритети, відношення до праці, грошей, законів, політичним лідерам інтегровані нами в двополюсну компоненту ціннісного простору сучасної молоді « матеріальне » – « духовне », в якій очевидно переважає матеріальне. Сучасне молоде покоління ратує головним чином за систему капіталістичних цінностей, в якій мінімально значущими виявляються такі цінності як справедливість, духовність, патріотизм, гуманізм, моральність.

Цінності молодого покоління оформилися під впливом характеру і спрямованості державної модернізації і соціально-політичного реформування стимулюючих розвиток економічного прагматизму, досягнення престижних західних стандартів споживання за всяку ціну. В сучасній молодіжній культурі явно виражена матеріальна складова, в порівнянні з більш віковою групою населення у яких переважає духовність. На наш погляд, духовні цінності в структурі молодіжних цінностей втрачають свій вплив не внаслідок того, що молодь стала гірше, аморальніше, а через те, що ці традиційні форми регуляції людської поведінки поступово втрачають свої функції і значущість. Молоде покоління нерідко як референтна група обирає багатих і сильних світу цього, отже засвоює відповідний стиль і зразки поведінки, демонстровані політико-економічною елітою країни.

Але саме на рівні політичного істеблшмента мораль, моральність, закон руйнуються в першу чергу. Заповітною мрією для українських молодих людей часто є політики–бізнесмени, що розбагатили в найкоротші терміни.

Проте ми виходимо з того, що переважання приватних інтересів не може тривати вічно. Поступово людям набридають егоїстичні мотиви і перспективи, вони втомлюються від гонитви за матеріальними благами як вища мета. Люди починають шукати в житті більш глибоке значення. Вони ніколи повністю не задоволені – якщо вони отримали бажане, то вже хочуть чогось іншого. Процес зміни матеріальних цінностей духовними, і навпаки, є хвилеподібним, що оцінюється нами як соціальна закономірність в розвитку будь–якого суспільства.

Критеріїв, по яких можна здійснити ідентифікацію цінностей молоді в системі «авторитарне» – «демократичне», так само багато, як і підходів до ідентифікації політичного режимів. Ми виходимо з того, що характер участі молодого покоління в політичному житті є безпосереднім показником самовизначення особи в системі цінностей «демократичне» – «авторитарне». Залежно від ступеня самостійності включення в політику суб'єкта ми розрізняємо активну і пасивну політичну участь. Перше означає свідомі і вільні види включення в політику. Друге – характеризується участю під чиєм–небудь тиском, дією неполітичних стимулів.

Аналіз показав, що теоретично молоде покоління тяжіє до цінностей західної демократії, вважає, що демократичні процедури необхідні Україні для нормальної організації життя і досягнення престижних життєвих стандартів.

Практично молодь виходить з того, що Україні потрібна сильна влада, сильний лідер, жорстка рука, молодь цілком приймає силові, радикальні і агресивні форми і способи рішення проблем, покірливо сприймає деполітизування політичного життя, звуження реального сектора публічної політики. Молодь не вважає для себе необхідним брати участь в політичних акціях, внаслідок того, що не бачить реальних наслідків від своєї участі, орієнтується на сильну державу, політичний порядок, ніщо не має проти впливу однієї партії в суспільстві і відміни всенародних виборів.

Результатом розчарування в демократії українського зразка стає політичне відчуження молоді від офіційної влади і поява інтересу до інших форм політичної участі.

Проаналізовані дані про спалахи агресивної політичної участі в молодіжному середовищі в українських регіонах дозволили зробити висновок про посилення агресивних форм політичної участі і зростання екстремістських настроїв серед молоді. В питаннях інтерпретації зростання силового типу мислення і агресивної політичної участі взагалі і в молодіжному середовищі зокрема нам близька позиція, згідно якої, посилення радикалізму зв'язується з відсутністю або недостатньою розвинутою демократичних інститутів в країні або загальним розчаруванням в них. Ми виходимо з того, що радикальні цінності, агресивна політична поведінка входять як складова в більш загальний комплекс авторитарних цінностей або генетичну програму поведінки, для якої характерна певна ієрархія цінностей. Пріоритетами демократичних програм є свобода, власність, заборона вбивати, грабувати і гнобити більш слабих. Авторитарна генетика виявляється в безмежній вірі в авторитет сильного і готовності нападати на те, що здається слабим і в суспільному відношенні прийнятне як жертва. В основі авторитарних цінностей лежать механізми стійкого відтворюван-

ня від покоління до покоління таких рис вдачі як конформність, страх і огида, що викликається всім «неідентичним», силове мислення, цинізм.

Щодо постійної, на наш погляд, залишається лише цінність авторитаризму, яка матеріалізується різноманітно: ухвалення силового рішення проблем, агресивність, радикалізм, пошук винних, точніше за «козлів відпущення», бажання сильної руки, нетерпимість до неідентичного, до цінностей старшого покоління, агресивність відносно їх системи цінностей, зневага до закону і моралі.

Домінуючим елементом в системі «авторитаризм» – «демократія», на наш погляд, все ж таки залишається авторитаризм. Архетип авторитарності досить стійко відтворюється в структурі політичних цінностей як старшого і середнього, так і молодшого покоління, що дозволяє формулювати припущення про певну реальність і величину шансів на повернення українського суспільства в авторитарне русло навіть у разі повної зміни поколінь в структурах влади [2, с.141–145].

Діагностика і аналіз характеру і спрямованості трансформації, що відбувається з політичними цінностями сучасної української молоді, набуває особливу актуальність в світлі наслідків експансії сучасних інформаційних технологій. Перспективи розвитку молоді як інноваційної сили, що складаються сьогодні, викликають обґрунтовані побоювання і потребують істотної корекції з боку держави і суспільства. У зв'язку з цим наріла необхідність аналізу особливостей і закономірностей процесу трансформації політичних цінностей молоді України в категоріальному полі, що виникло на стику політології, соціології молоді, ЗМІ і аксіології. Такий міждисциплінарний синтез дає можливість інтегрувати теоретичний матеріал і емпіричні дані і задовольняє потребу в комплексному знанні політичних переваг української молоді. Аналіз поведінки молоді як особливої соціальної групи грає значну роль при оцінці сучасного політичного процесу. Ступінь залученої молоді в політичне життя, освоєння молодими людьми політичних прав і практик їх реалізації, політичні орієнтації, що забезпечують ухвалення того або іншого політичного порядку, визначають стійкість розвитку соціуму. Саме молоді належить бути основним споживачем нових послуг на політичному ринку, їй належить формувати політичну еліту завтрашнього дня [1].

Перспективи розвитку демократії і цивільної культури в умовах трансформації суспільства, пов'язані з приходом в суспільне середовище молодого покоління і процесом включення його представників в політичне життя, що прийнято вважати політичною соціалізацією. Політична соціалізація в сучасних умовах по суті не є процесом збереження цінностей пануючої раніше політичної культури і передачею їх новим поколінням. Вона змінює і створює нову політичну культуру суспільства, і перетворює на активний елемент політичного життя.

Тим часом сьогодні ми маємо справу з поколінням, яке виросло в принципово іншому історичному і соціальному просторі, в умовах не традиційної, а інноваційної соціальної структури. Тому є в будь–якому суспільстві конфлікт батьків і дітей загострюється існуючим на всьому пострадянському просторі конфліктом цінностей, коли молодь вимушена орієнтуватися не стільки на досвід старших, скільки на актуальне знання. Це створює додатковий ґрунт для визрівання суперечностей між представниками різних поколінь. Багато публіцистів, суспільні діячі нарікають на історичну неписьменність молоді, її політичну байдужість і апатію, звинувачуючи в цьому сучасну українську систему освіти, ЗМІ, державу.

Успішна політична соціалізація, процес залучення індивідів в політичне життя, освоєння ними норм і практик політичної сфери є одним з основних гарантів стабільності політичної системи і показником її ефективності. Тільки приймаючи той або інший політичний порядок, розділяючи його цінності, освоюючи політичну культуру, індивід успішно адаптується до соціальної дійсності, дістаючи можливість для самореалізації.

Місцеві і регіональні власті, знаходячись ближче за інші до молоді, покликані зіграти дуже важливу роль в справі залученні молоді в життя суспільства. При цьому місцеві і регіональні власті можуть забезпечити, щоб молоді люди не тільки мали нагоду познайомитися з принципами демократичного цивільного суспільства, але застосувати ці знання з практики. Проте участь молоді в житті суспільства не обмежується лише формуванням активних громадян і побудовою демократії в майбутньому. Для того, щоб участь в житті суспільства дійсно мала сенс для молодих людей, украй важливо, щоб вони мали нагоду впливати на рішення і роблять кроки, а також формувати їх не тільки в більш зрілому віці, але і в молодості [1].

Очевидно, головне для всіх структур влади зараз – не пригнічувати, а заохочувати ініціативу молоді, вслякко сприяти тому, щоб молоді люди могли найшвидшим чином бачити реальні плоди своїх рук і мізків, щоб в них все більше зростала впевненість у власних силах і силах своєї країни йти в майбутнє. Якщо ж говорити про «оранжеву революцію», то вона була явищем виключно політичним, але ніяк не культурним, інтелектуальним. В європейському співтоваристві, де за філософами була закріплена не тільки ідеологічна функція, є механізми конвертації інтелектуалами їх символічного капіталу в капітал політичний і, відповідно, економічний. Поле політики і поле науки в європейських суспільствах не абсолютно автономне, як зараз в українському суспільстві, але і не просто підлеглі одна іншій, як це мало місце в рамках радянської системи. У нас же на місці зруйнованої після падіння комунізму системи відносин філософів і влади (що в ті часи означало також систему відносин філософів і суспільства) так, по суті, і не було створено нічого нового.

При цьому необхідно ціннісні орієнтації, що трансформуються, розглядати в їх соціокультурному і соціоонтологічному аспектах.

Соціокультурний аспект зміни ціннісних орієнтацій пропонується розглядати як, з одного боку, «спосіб перетворення цінностей соціуму в цінності особи» (М.Каган), з іншого, – як регулятивну реакцію на нові умови диктовані економічними, соціально-політичними і інформаційно-комунікативними реаліями нової суспільної ситуації, що змінилися.

Соціоонтологічний аспект визначається глибинним зв'язком людини зі світом, віщою і соціокультурною реальністю в цілому. Людина включена в ці світи перш за все не через когнітивні акти і не через ірраціональні імпульси або надраціональні інтуїції (А.Гусейнов). Соціоонтологічно він включений в них через творчо-відтворюючу діяльність конструюючи саме соціальне буття. В зв'язку з цим відсторонення молоді від творення соціальної реальності є питання онтологічної властивості, як процес відторгнення з власним буттям.

Так, згідно Д.Лернеру, становлення сучасного «Я» неминуче починається з подолання культурних табу, соціальних заборон на свободу біографічного проектування. Саме в даний час починають розростатися домагання на швидкі і зримі зміни в приватному і публічному житті людей.

Якщо ж вони не виправдовуються, виникає реакція очікувань, що не «зустріли». Виникає конфлікт двох фундаментальних соціокультурних орієнтацій: проходження традиціоналістської установки на «гарантований дохід» або ж ухвалення «споживацької свободи». Саме молодь відкинула «скромне благополуччя», вважала за краще в значній мірі розраховувати не на державу, а на себе. Зокрема, істотно змінилися життєві стратегії молодих людей, а також їх уявлення про своє місце у владних структурах. Почала різко зростати мотивація на вищу освіту, цінності освіти і інтелекту, а також на комфортні умови життя. Прагнення ж до офіційного «широкого суспільного визнання» істотно знизилася. Важливо відзначити і те, що збільшилася вага особових цінностей по відношенню до цінностей колективних, суспільних. В центрі був поставлений особистий успіх, добробут, сімейне щастя. Тоді як поняття «благо країни» дещо втратило своє колишнє значення. Багато молодих людей не бачать опори в державі, а тому відмовляються йому в своїй довірі і не орієнтуються на свою співпрацю з ним.

Спираючись на ряд джерел, до числа подій і явищ, що істотно вплинули на формування системи цінностей молодого покоління, ми відносимо наступні: демонтаж політичної і соціально-економічної системи держави, безробіття, наркоманія, маргіналізація населення, проституція, безпритульність, бандитизм. Розрив державою в односторонньому порядку негласного соціального договору зі своїм суспільством, активне знищення виробничого, економічного, оборонного, наукового, культурного, соціального, духовно-етичного потенціалу України, зовнішній борг і прокрутка надприбуткових кредитів, стрімке зубожіння основної маси населення, що співпало з появою надбагатої нечисленної політико-економічної еліти, колосальні масштаби корупції в середовищі державних службовців, відтік капіталу за межі України, цинізм влади, дефолт, крах суперліберальних і демократичних реформ, диференціація рівня життя, усвідомлення того, що реформи відкинули країну назад як в політичному, так і соціально-економічному відношенні.

З усього вищевикладеного можна сформулювати певні висновки:

- студентство є особливою соціальною групою молоді, зайнятою підготовкою до виконання соціальної і професійної ролі в духовному виробництві і накопичуючу потенціал майбутнього стану суспільства;

- динамічність ціннісних орієнтацій студентства обумовлено подвійністю, «пограничністю», проміжним положенням студентства між пасивним об'єктом соціальної турботи і активним суб'єктом соціальної дії;

- між полюсами старих і нових суспільних цінностей (духовних, економічних, раціональних), студентство виявилось ближче до ухвалення нових цінностей, але формою. Що стосується необхідності реальних дій по їх досягненню то тут більше спостерігається відхід від особистої відповідальності і готовність перекласти її на інших.

Особливу значущість у формуванні цінностей мають проблеми, обумовлені духовно-етичним хаосом, в якому опинилася українська молодь. На фоні світоглядної невизначеності експансія масової комерційної культури агресивно насаджуючи психологію споживача і вигоди, приводить до етичної деградації особи і зниження цінності людського життя, примитивізує значення людського буття, стимулює асоціальні і протиправні форми самореалізації (злочинність, алкоголізм, наркоманія, проституція), обумовлює масове розповсюдження містичних навчань, рухів і нетрадиційних культів, що представляють реальну небезпеку для

етичного здоров'я молодшої людини ослабляє і руйнує механізми культурної спадкоємності, загрожуючи збереженню самобутності вітчизняної культури. В результаті в оцінці базових етичних цінностей студентська молодь істотно розходиться з переважною більшістю громадян.

Нинішня система освіти і виховання молодого покоління не надає належної уваги формуванню у молоді духовності, ціннісних орієнтирів, громадянськості. Ця система не сприяє формуванню у молодих людей прагнення стати повноцінними учасниками соціально-політичного і економічного процесу. В той же час, майбутнє України, де ще не завершився процес самоідентифікації держави в політиці і економіці, у величезному ступені залежить від готовності молодого покоління активно і професійно включитися в політичну діяльність.

Якщо з боку старшого покоління періодично запускаючого механізм реанімації «культури гарантій» то з боку покоління молодшого – демонструвалася відмова від патерналістської опіки держави і культивування індивідуалістичних установок. Звідси почався зсув у бік орієнтації молодят на мерітократичну систему трудових винагород, пріоритетів «приватного життя» і соціальних свобод.

Світ молоді завжди обернений в майбутнє, а тому трансформація цінностей студентської молоді завжди актуальна.

Список використаних джерел

1. Молодёжь в современном мире: вызовы цивилизации: Материалы VIII международной научно-практической конференции «Человек в системе коммуникации». Нижний Новгород. 28–30 мая 2007 г.; [Под ред. проф. Е.П.Савруцкой]. – Н.–Новгород: НГЛУ им. Н.А. Добролюбова, 2007. – 376 с.
2. Самсонова Е.А. Методы исследования структуры политических ценностей российской молодежи / Е.А.Самсонова // Изд. Саратов. ун-та, Сер. Социология. Политология. – 2008. – Вып.2. – Т.8. – С.141–145.
3. Ярошенко А. Ціннісний дискурс освіти: [монографія] / А.Ярошенко. – К.: НПУ імені М.П.Драгоманова, 2004. – 156 с.
4. Гаврилюк В.В. Динамика ценностных ориентаций в период социальной трансформации (поколенный подход). / В.В.Гаврилюк, Н.А.Трикоз. // Социологические исследования. – 2000. – № 12. – С.104

Артимонова Т.П. Ценностный контекст современной студенческой молодежи

Анализируется изменение ценностных ориентаций молодежи и студентов в украинском трансформационном обществе.

Ключевые слова: личность, молодежь, студенты, культура, ценности, образование, политическая практика, воспитание.

Artimonova, T.P. Value context of the contemporary student youth

Analysed is change in value orientations of youth and students in the Ukrainian transformational society.

Key words: personality, youth, students, culture, values, education, political practice, upbringing.

Демократизація освіти: український історичний досвід і сучасність

Аналізуються історичні традиції демократизації в українському освітньому просторі, їх значення для сучасних процесів демократизації освіти.

Ключові слова: людина, освіта, демократія, історія, культура.

Українська освіта має глибокий *історичний досвід демократизації*. Як зазначають дослідники, українцям взагалі притаманна природна схильність до демократизму у різноманітних форм самоврядування. Не є винятком і система освіти. Демократичні мотиви її організації супроводжують розвиток освіти від часів Київської Русі і до наших днів. Яскравий приклад демократизації управління освітньою галуззю – це період суверенітету та незалежності Української Народної Республіки, чотирьох її універсалів, початку відродження освіти і культури, реформування управлінської системи в галузі освіти [1, с.45].

Після революції, що відбулася в лютому 1917 р., в Україні поступово набрав сили національно-визвольний рух. Цей рух очолила Центральна Рада, що діяла спочатку як громадсько-політична організація і об'єднувала навколо себе широку громадськість найрізноманітніших ідеологічних і політичних переконань. При Міністерстві освіти Росії був утворений Державний комітет з народної освіти для реформи освіти. Комітет провів п'ять сесій, на яких були схвалені окремі питання управління освітою, наприклад, про передачу справ народної освіти органам місцевого самоврядування, про ліквідацію шкільних рад, інститутів директорів, інспекторів народних шкіл та розширення прав педагогічних колегій (рад), про створення громадських рад з народної освіти, передбачалися вибори вчителів та адміністративного персоналу школи [1, с.47]. На з'їздах і нарадах часто лунала думка, що децентралізація управління освітніми закладами повинна бути якомога ширшою. Проголошувалась ідея «творити нові форми управління справами освіти, керуючись принципами демократизму, децентралізму і національно-персональної автономії, оголошених третім універсалом УЦР» [1].

Крім того, в Україні виник рух за створення української школи, який мав громадський характер. У цей час особливо активізувало свою роботу Українське товариство шкільної освіти, яке поширювало серед народу України освіту «через нижчі, середні й вищі школи з викладовою українською мовою» [2, с.529]. У «Плані управління освітою на Україні» (1917 р.), головна увага зосереджувалася на тому, що система управління освітою в Україні має бути державною, колегіальною і демократичною, але не централізованою і бюрократичною, громіздкою і незграбною. Передусім,

ЗМІСТ

ІСТОРИЧНІ НАУКИ

Проскурняк В.П. Осип Маковей і процес формування української інтелігенції на західноукраїнських землях у кінці XIX – на початку XX ст.	5
Гай–Нижник П.П. Український консерватизм і Гетьманський рух у XX ст.: нариси історії становлення та розвитку	15
Дацків І.Б. Міжнародна діяльність Західноукраїнської Народної Республіки	39
Кущька О.М., Бондарєва І.І. Історичний огляд пропагандистської роботи більшовиків Радянської Росії у 1917 – 1922 роках	46
Муренець Н.Д. Проблема сімейного статусу кліру УАПЦ 1920–х рр.	54
Регейло З.Я. Провінційні українські театральні об'єднання Галичини в 20–30 роки XX ст.	59
Стоян Т.А. Наукова школа М.С.Грушевського в умовах тотальної ідеологізації історичної науки 1920–х рр. в УСРР	70
Свистович С.М. Джерела фінансування громадських організацій підрадянської України міжвоєнної доби.....	78
Губанов О.О. Вїзд депортованих українців з Півдня України в 1945–1947 рр.....	87
Пашеня В.М. До питання методології дослідження історії Кримської області першого повоєнного десятиріччя (1945–1964 рр.)	97
Шипік Н.Ф. Особливості поточної статистики населення у повоєнний період на прикладі Сталінської області	102
Старченко М.В. Картографування ґрунтів України: історія науки, методологія, практика	109
Курок О.І. Становлення і розвиток ґрунтознавства в Російській імперії XIX ст.	118
Йорданов В., Кривошея І.І. Культурна спадщина античності на Балканах аспекти її використання сьогодні (на прикладі с.Баня у гірській місцевості Болгарії)	127
Дудюк О.Л. Суспільно–політичні процеси у Центрально–Східній Європі на рубежі XX–XXI ст.....	135
Гарагонич В.В. Становлення і діяльність українсько–молдовсько–румунських євро регіонів «Нижній Дунай» та «Верхній Прут».....	142
Сегеда С.П. Засади створення системи військових друкованих органів незалежної України	151
Севрюк С.В. Історіографія життя та творчості професора Володимира Замлинського (1930–1993)	158
Тарасов С.В. Період Руїни у висвітленні Д.І. Іловайського.....	169
Сіроченко Г.В. Політичні репресії 20–30–х років XX століття на території України крізь призму сучасної вітчизняної історіографії (1991–2009 рр.)	176
Васильчук Г.М. Становлення та функціонування радянської системи освіти в УРСР 1920–1930–х рр.: до історіографії проблеми	183
Логвинюк Т.В. Політ першої людини в космос на сторінках журналу «Наука і суспільство» та іноземної преси.....	193

Присяжнюк Ю.П. Ідея синтезу в модерній білоруській історіографії селянства ...	198
Ладига О.І. Румунські війська на Східному фронті в історіографії Румунії та Росії	205

ФІЛОСОФСЬКІ НАУКИ

Полісаєв О.П. Матеріалістична інтерпретація міфів та аналіз сучасних методологічних підходів	216
Александрова О.С. До проблеми визначення сутності діалогу як соціокультурного явища	225
Валєнса Г.А. Тілесність як топологічний конструкт у соціально–філософському дискурсі	234
Андрущенко Т.І. Два плани існування естетичного та художнього осмислення «єдиного».....	243
Черненко В.О. Петро – Ісус – Юда: етичний трикутник	250
Квасюк Л.В. Полеміка православних і католиків про чистилище та шанування святих у «Книзі про віру» Захарія Копистенського (1619)	256
Панич О.О. Статус пізнавальних аксіом в епістемології Джона Сьюарта Мілла.....	263
Крилова С.А. Феномен гламурності в сучасному суспільстві: екзистенційні та соціокультурні аспекти	273
Воробйова Л.С. Атрибути посткризисного суспільства	281
Буяшенко В.В. Громадянське суспільство як основа розвитку соціального піклування у структурі соціального організму	286
Вашкевич В.М. Історична свідомість та соціальне прогнозування.....	295
Марущак О.В. Дослідження усної історії та пам'яті: «постпозитивістські» підходи.....	299
Щербакова І.М. Подолання духовної кризи особистості в умовах сьогодення.....	308
Сайтарли І.А. Занепад афективної культури у суспільстві споживання	316
Шаповалова І.В. Витоки морального творення сучасної України.....	325
Руденко І.М. Інноваційний дискурс творчості	329
Полуянов В.П. Духовний розвиток особистості і майбутнє.....	336
Акопян В.Г. Взаємини людини з природою у філософських вченнях досучасної доби.....	344
Юрченко Л.І. Екологічна культура в період глобалізації.....	352
Муха–Шаєк Є. Глобальна обумовленість використання вільного часу.....	360
Тополь О.В., Шақун Н.В. Світоглядно–культурні чинники плюралізму методологічних стратегій соціальної роботи.....	367
Кивлюк О.П. Оптимальні параметри застосування інформаційної педагогіки.....	374
Андрушкевич Ф. Проблеми реформування університетської освіти в реаліях сьогодення	382
Артимонова Т.П. Ціннісний контекст сучасної студентської молоді	390
Маргуліна Л.В. Демократизація освіти: український історичний досвід і сучасність.....	397
Марченко О.В. Освітній простір у контексті самоорганізації культури.....	405
Покась В.П. Лікувально–реабілітаційна робота в інтернатних закладах.....	415
Павлова Т.С. Заборонне право у поглядах Гегеля	423

Кудря І.Г. Особливості методологічних засад німецької історичної школи політекономії.....	429
Коваль Т.В. Старість та ставлення до неї у соціальному досвіді Китаю та Японії: соціально-філософський та історико-культурологічний аналіз	436
Даць І.В. Актуальні аспекти режисерської практики В. Скларенка та І. Молостової	443

ПОЛІТИЧНІ НАУКИ

Котигоренко В.О. Лексика науки як засіб досягнення етнополітичної практики	454
Вашченко К.О. Передумови становлення політичної аналітики і прогнозування ...	470
Карчевська О.В. Структурно-інституціональні складові стабілізуючого потенціалу громадянського суспільства.....	477
Шайгородський Ю.Ж. Сучасні виміри політичної міфології	483
Набрusco В.І. Роль громадської думки в системі політичних відносин	488
Веденєв В.О. Методологічні засади аналізу трансформаційних процесів у суспільстві	500
Пашина Н.П. Засоби масової комунікації як інструмент моделювання політичної ідентичності соціальних суб'єктів	507
Клименко О.О. Сутність та основні види політичних технологій	514
Ілляшов Г.О. До питання про напрями, засоби та суб'єктів політичного процесу ..	521
Куц Г.М. Концептуалізація політичного простору: проблема визначеності.....	530
Іоненко Д.А. Типи політико-інституційних засобів контролю правоохоронних органів громадянським суспільством	538
Семенченко Ф.Г. Політична компетентність та політична відповідальність як чинники політичної діяльності	545
Івченко О.Г. Моральні засади демократичного розвитку українського суспільства	551
Семенець-Орлова І.А. Підходи до оцінки ефективності сімейної політики: політологічний аналіз.....	561
Олещук П.М. WikiLeaks як фактор трансформації сучасної політичної публічності.....	569
Яремчук В.Д. Еволюція стратегії українських партійно-політичних сил Галичини на початку ХХ ст. в оцінці М.Грушевського	576
Танчук Н.В. Регіони України: проблемні характеристики	586
Максимець Б.В. Результати участі національно-демократичних партій в місцевих виборах-2010 на Івано-Франківщині	598
Манукян О.С. Порівняльний аналіз зовнішньої політики України по відношенню до держав Південного Кавказу	606
Смирнова М.Є. Пріоритети зовнішньої політики Х.Л.Р. Сапатеро	615
Ломжець Ю.В. Принцип народовладдя в формуванні парламентського права.....	622
Прокопчук І.І. Аналіз механізмів застосування гендерних квот в процесі політичного рекрутування: світовий досвід формування паритетної демократії	629
Габриелян Г.Г. Фінансова глобалізація як середовище формування сучасної системи міжнародних відносин: до теорії питання.....	637
Гольцман К.О. Інститути «просування демократії» в структурі ідеологічної легітимізації формально-демократичних режимів в сучасних міжнародних відносинах.....	645

Малік В.М. Еволюція східної політики Європейського Союзу.....	651
Ірхін О.А. Великі простори Євразії: типологія, види модернізації, моделювання майбутнього розвитку	659
Геник М.А. Проблема кордону у відносинах української і польської еміграції.....	666
Кушніренко В.О. Специфіка ісламського фактору в суспільно-політичних процесах в республіках західного та центрального регіонів Північного Кавказу.....	674
Роїк Н.Г. Інституційна транскордонна співпраця в контексті розширення ЄС: проблеми та перспективи Карпатського євро регіону	683
Рудь І.М. Стан співробітництва і геополітичні інтереси держав Чорноморського регіону	692
Мішин О.В. Вплив зовнішнього середовища на регіональну систему безпеки в Африці	699
Цепенда І.Є. Пропагандистсько-дипломатична протидія польського уряду опонентам прийняття Польщі в НАТО	707

НАУКОВЕ ЖИТТЯ

Волинка Г.І. Рецензія на монографію: Вища педагогічна освіта і наука України: історія, сьогодення та перспективи розвитку. Івано-Франківська область. Ред. рада: В.Г. Кремень, В.П. Андрущенко та ін. – К.: Знання України, 2010.	715
Сушко О.О. Рецензія на монографію: Ярмошик І. Польська історіографія 1800 – 1939 рр. суспільно-політичного і культурно-духовного розвитку Волині. – Житомир: Волинь, 2010. – 512 с.	717
Войцехівська І. Н. Витоки та традиції духовної освіти. Рецензія на книгу: Денисенко В. А. Духовна освіта в Україні Х–XVIII ст.: Монографія. – К.: Вид-во Національного педагогічного ун-ту ім. М. П. Драгоманова, 2010. – 522 с.....	720
Падалка С.С. Продуктивний інструментарій для пошуку наукової істини. Рецензія на видання: Коріненко П.С., Бармак М.В., Фартушняк А.К., Терещенко В.Д., Старка В.В. Курс лекцій з історії України ХХ – початку ХХІ століття. Частина І (початок ХХ ст. – 1939 р.). Пробне видання. – Тернопіль, 2010. – 376 с.; Частина ІІ (1939–2010 рр.). Пробне видання. – Тернопіль, 2010. – 392 с.....	723
Бортніков В.І. Рецензія на монографію: Худолій А.О. Політичні стереотипи у геостратегії США. – Острог: Видавництво Національного університету «Острозька академія», 2009. – 148 с.	725
Фомін А.І. Рецензія на монографію: В.Абакумова. Творча інтелігенція України в період системних змін 1985–1991 рр. – Луганськ: Вид-во СНУ ім. В. Даля, 2010. – 304с.	727

СОДЕРЖАНИЕ

ИСТОРИЧЕСКИЕ НАУКИ

Проскурняк В.П. Осип Маковой и процесс формирования украинской интеллигенции на западноукраинских землях в конце XIX – начале XX ст.	5
Гай–Ныжнык П.П. Украинский консерватизм и Гетманское движение в XX в.: очерк истории становления и развития	15
Дацкив И.Б. Международная деятельность Западноукраинской Народной Республики	39
Куцкая О.Н., Бондарева И.И. Исторический обзор пропагандистской работы большевиков Советской России в 1917 – 1922 годах	46
Муренец Н.Д. Проблема семейного статуса клира УАПЦ 1920–х гг.	54
Регейло З.Я. Провинциальные украинские театральные объединения Галичины в 20–30 годы XX века	59
Стоян Т.А. Научная школа М.С.Грушевского в условиях тотальной идеологизации исторической науки 1920–х гг. в УССР	70
Свистович С.М. Источники финансирования общественных организаций советской Украины междувоенного периода	78
Губанов О.А. Выезд депортированных украинцев с Южной Украины в 1945–1947 гг.	87
Пашеня В.Н. К вопросу методологии исследования истории Крымской области первого послевоенного десятилетия (1945–1964 гг.)	97
Шипик Н.Ф. Особенности текущего учета населения в послевоенный период на примере Сталинской области	102
Старченко М.В. Развитие научной мысли в вопросах становления разномасштабного картографирования почв Украины	109
Курок А.И. Становление и развитие почвоведения в Российской империи XIX ст.	118
Йорданов В., Кривошея И.И. Культурное наследие античности на Балканах и аспекты его использования сегодня (на примере с.Баня в горной местности Болгарии)	127
Дудюк А.Л. Общественно–политические процессы в Центрально–Восточной Европе на рубеже XX–XXI в.	135
Гарагонич В.В. Становление и деятельность украинско–молдовско–румынских еврорегионов «Нижний Дунай» и «Верхний Прут»	142
Сегеда С.П. Факторы создания системы военных печатных органов независимой Украины	151
Севрюк С.В. Историография жизни и творчества профессора Владимира Замлинского (1930–1993)	158
Тарасов С.В. Период Руины в освещении Д. И. Иловайского	169
Сироченко А.В. Политические репрессии 20–30–х годов XX столетия на территории Украины сквозь призму современной отечественной историографии (1991–2009гг.)	176

Васильчук Г.Н. Становление и функционирование советской системы образования в УССР 1920–1930–х гг.: к историографии проблемы	183
Логвинюк Т.В. Полет первого человека в космос на страницах журнала «Наука і суспільство» и иностранной прессы	193
Присяжнюк Ю.П. Междисциплинарный подход в современном крестьяноведении: опыт белорусской историографии	198
Ладыга А.И. Румынские войска на Восточном фронте в историографии Румынии и России	205

ФИЛОСОФСКИЕ НАУКИ

Полисаев А.П. Материалистическая интерпретация мифов и анализ современных методологических подходов	216
Александрова Е.С. К проблеме определения сущности диалога как социокультурного явления	225
Валенса А.А. Телесность как топологический конструкт в социально–философском дискурсе	234
Андрущенко Т.И. Два плана существования эстетического и художественное осмысление «единого»	243
Черненко В.А. Петр – Иисус – Иуда: этический треугольник	250
Квасюк Л.В. Полемика православных и католиков о чистилище и чествовании святых в «Книге о вере» Захария Копыстенского (1619)	256
Панич А.О. Статус познавательных аксиом в эпистемологии Джона Стюарта Милля	263
Крилова С.А. Феномен гламурности в современном мире: экзистенциальные и социокультурные аспекты	273
Воробьева Л.С. Атрибуты посткризисного общества	281
Буяшенко В.В. Гражданское общество как основа развития социальной заботы в структуре социального организма	286
Вашкевич В.Н. Историческое сознание и социальное прогнозирование	295
Марущак А.В. Исследования устной истории и памяти: «постпозитивистские» подходы	299
Щербакова И.Н. Преодоление духовного кризиса личности в условиях современности	308
Сайтарлы И.А. Упадок аффективной культуры в обществе потребления	316
Шаповалова И.В. Истоки морального созидания современной Украины	325
Руденко И.М. Инновационный дискурс творчества	329
Полуянов В.П. Духовное развитие личности и будущее	336
Акопян В.Г. Отношения человека с природой в философских учениях до настоящего времени	344
Юрченко Л.И. Экологическая культура в период глобализации	352
Муха–Шаек Е. Глобальная обусловленность использования свободного времени	360
Тополь О.В., Шакун Н.В. Мироззренческо–культурные факторы плюрализма методологических стратегий социальной работы	367
Кивлюк О.П. Оптимальные параметры применения информационной педагогики	374
Андрушкевич Ф. Проблемы реформирования университетского образования в реалиях современности	382

Артимонова Т.П. Ценностный контекст современной студенческой молодежи	390
Маргулина Л.В. Демократизация образования: украинский исторический опыт и современность	397
Марченко Е.В. Образовательное пространство в контексте самоорганизации культуры.....	405
Покась В.П. Лечебно–реабилитационная работа в интернатных учреждениях	415
Павлова Т.С. Запретительное право во взглядах Гегеля	423
Кудря И.Г. Особенности методологических основ немецкой исторической школы политэкономии	429
Коваль Т.В. Старость и отношение к ней в социальном опыте Китая и Японии: социально–философский и историко–культурологический анализ	436
Даць И.В. Актуальные аспекты режиссерской практики В. Склярника и И. Молоствовой.....	443
ПОЛИТИЧЕСКИЕ НАУКИ	
Котигоренко В.А. Лексика науки как средство постижения этнополитической практики	454
Ващенко К.А. Предпосылки становления политической аналитики и прогнозирования	470
Карчевская Е.В. Структурно–институциональные составляющие стабилизирующего потенциала гражданского общества.....	477
Шайгородский Ю.Ж. Современные измерения политической мифологии	483
Набрусков В.И. Роль общественного мнения в системе политических отношений.....	488
Веденев В.А. Методологические основы анализа трансформационных процессов в обществе	500
Пашина Н.П. Средства массовой коммуникации как инструмент моделирования политической идентичности социальных субъектов	507
Клименко А.О. Сущность и основные виды политических технологий	514
Ильшов Г.А. К вопросу о направлениях, средствах и субъектах политического процесса.....	521
Куц Г.М. Концептуализация политического пространства: проблема определяемости.....	530
Ионенко Д.А. Типы политико–институциональных средств контроля правоохранительных органов гражданским обществом.....	538
Семенченко Ф.Г. Политическая компетентность и политическая ответственность как факторы политической деятельности	545
Ивченко А.Г. Моральные принципы развития украинского общества.....	551
Семенец–Орлова И.А. Подходы к оценке эффективности семейной политики: политологический анализ	561
Олещук П.Н. WikiLeaks как фактор трансформации современной политической публичности	569
Яремчук В.Д. Эволюция стратегии украинских партийно–политических сил Галиции в начале XX ст. в оценке М. Грушевского	576
Танчук Н.В. Регионы Украины: проблемные характеристики	586
Максимец Б.В. Результаты участия национально–демократических партий в местных выборах–2010 на Ивано–Франковщине.....	598
Манукян О.С. Сравнительный анализ внешней политики Украины по отношению к государствам Южного Кавказа.....	606

Смирнова М.Е. Приоритеты внешней политики Х.Л.Р. Сапатеро	615
Ломжец Ю.В. Принцип народовластия в формировании парламентского права ...	622
Прокопчук И.И. Анализ механизмов применения гендерных квот в процессе политического рекрутирования: мировой опыт формирования паритетной демократии	629
Габриелян Г.Г. Финансовая глобализация как среда формирования современной системы международных отношений: к теории вопроса	637
Гольцман К.А. Институты «продвижения демократии» в структуре идеологической легитимации формально–демократических режимов в современных международных отношениях	645
Малик В.Н. Эволюция восточной политики Европейского Союза	651
Ирхин А.А. Большие пространства Евразии: типология, виды модернизации, моделирование будущего развития.....	659
Геных Н.А. Проблема границы в отношениях украинской и польской эмиграции	666
Кушниренко В.А. Специфика исламского фактора в общественно–политических процессах в республиках западного и центрального регионов Северного Кавказа	674
Роик Н.Г. Институциональное трансграничное сотрудничество в контексте расширения ЕС: проблемы и перспективы Карпатского еврорегиона.....	683
Рудь И.Н. Состояние сотрудничества и геополитические интересы государств Черноморского региона	692
Мишин А.В. Влияние внешней среды на региональную систему безопасности в Африке	699
Цепенда И.Е. Пропагандистско–дипломатическое противодействие польского правительства оппонентам принятия Польши в НАТО	707

НАУЧНАЯ ЖИЗНЬ

Волинка Г.И. Рецензия на монографию: Вища педагогічна освіта і наука України: історія, сьогодення та перспективи розвитку. Івано–Франківська область. Ред. рада: В.Г. Кремень, В.П. Андрущенко та ін. – К.: Знання України, 2010	715
Сушко А.А. Рецензия на монографию: Ярмошик І. Польська історіографія 1800 – 1939 рр. суспільно–політичного і культурно–духовного розвитку Волині. – Житомир: Волинь, 2010. – 512 с.	717
Войцеховская И. Н. Истоки и традиции духовного образования. Рецензия на книгу: Денисенко В. А. Духовна освіта в Україні X–XVIII ст.: Монографія. – К.: Вид–во Національного педагогічного ун–ту ім. М. П. Драгоманова, 2010. – 522 с.....	720
Падалка С.С. Продуктивний інструментарій для пошуку наукової істини. Рецензия на издание: Коріненко П.С., Бармак М.В., Фартушняк А.К., Терещенко В.Д., Старка В.В. Курс лекцій з історії України XX – початку XXI століття. Частина I (початок XX ст. – 1939 р.). Пробне видання. – Тернопіль, 2010. – 376 с.; Частина II (1939–2010 рр.). Пробне видання. – Тернопіль, 2010. – 392 с.	723
Бортников В.И. Рецензия на монографию: Худолій А.А. Политические стереотипы в геостратегии США. – Острог: Издательство Национального университета «Острожская академия», 2009. – 148 с.	725
Фомин А.И. Рецензия на монографию: В.Абакумова. Творча інтелігенція України в період системних змін 1985–1991 рр. – Луганськ: Вид–во СЛУ ім. В. Даля, 2010. – 304 с.	727

CONTENT

HISTORICAL STUDIENS

Proskurnyak, V.P. Osyp Makovei and of Forming Process of Ukrainian Intellectuals at the Territory of Western Ukraine at the End of 19 th and the Beginning of 20 th Century.....	5
Hai-Nyzhnyk, P.P. Ukrainian conservatism and Hetman motion in XX c.: essay of history of becoming and development.....	15
Datskiv, I.B. International activities of West Ukrainian National Republic	39
Kutska, O.M., Bondareva, I.I. Historical review of Bolsheviks propaganda wore of the Soviet Russia in 1917 – 1920.....	46
Murenets, N.D. The problem of the marriage state of the clergy of the UAOC in 1920–s.	54
Reheilo, Z.Ya. Provincial Ukrainian theatrical unions of Galicia in the 1920–1930s ..	59
Stoyan, T.A. M.S. Grushevskiy scientific school in the conditions of total ideologization of historical science in Ukraine of 1920 th	70
Svistovich, S.M. The sourcings of the public organizations of the soviet Ukraine in the time between world wars	78
Gubanov, O.O. Departure of Ukrainian deportees from the south of Ukraine in 1945–1947 years	87
Pashchenya, V.M. To the question of methodology of research Crimean`s history of the first post-war twentieth birthday (1945–1964).....	97
Shypik, N.F. Peculiarities of the current registration of the population in Stalin region in the post-war period	102
Starchenko, M.V. Development of scientific thought is in the questions of becoming of the riznomasshtabnogo drawing a map of soils of Ukraine.....	109
Kurok, O.I. Formation and development of pedology in the Russian Empire of the 19 th century	118
Yordanov, W., Kryvosheia, I.I. The cultural herstage of antiquity on the Balkans and the aspects of its today's use (on the example of Bania village in mountainous area of Bulgaria).....	127
Dudyuk, A.L. The Social and political processes in Central-east Evrope on a border XX–XXI	135
Garagonych, V.V. Formation and activity of the Ukrainian–Moldovan–Romanian Lower Danube Euroregion and Upper Prut	142
Segeda, S.P. Factors create a system of military press organs of the independent Ukraine	151
Sevryk, S.V. Historiography of the life and scientific work of professor Vladimir Zamlinskiy (1930–1993).....	158
Tarasov, S.V. The Ruina period in Dmitry Ilovasky interpretation	169
Sirochenko, A.V. Political repressions in Ukraine in the 20–30–th XX century through prism of modern native historiography (1991–2009years)	176
Vasilchuk, G.M. Becoming and functioning of the Soviet education system in Ukraine of 1920–30th: to a historiography of a problem	183

Logvyniuk, T.V. First human flight in space on the pages of the magazine «Nauka i zhizn» (Science and Society) and foreign press.....	193
Prisyazhnyuk, Y.P. Interdisciplinary approach in the contemporary studies of the peasantry: experience of the Buelorussian historiography.....	198
Ladyga, A.I. The Romanian troops at the East front in historiography of Romania and Russia.....	205

PHILOSOPHIC SCIENCES

Polysaev, O.P. The materialistic interpretation of myths and analysis of modern methodological approaches.....	216
Aleksandrova, O.S. To a problem of definition of essence of dialogue as a social and cultural phenomenon	225
Valensa, G.A. Human Corporality as a Topological Construct in the Socio–Philosophical Discourse.....	234
Andruschenko, T.I. Two plans of the existence of the aesthetic and art comprehension of the «whole»	243
Chernenko, V.O. Peter – Jesus – Judas: ethics triangle	250
Kvasyuk, L.V. Polemic among the Orthodox and Catholics on Credendum of Purgatory and of Honoring Saints in the «The Book about the Faith» (1619) of Zakhariy Kopystanskiy.....	256
Panych, O.O. The status of cognitive axioms in the Epistemology of John Stuart Mill.....	263
Krylova, S.A. The phenomenon of the glamorousness in the modern world: existential and sociocultural aspects	273
Vorobjova, L.S. Attributes of post–crisis society	281
Buyashenko, V.V. Civil society as the basis for the development of social care in the structure of the social organism	286
Vashkevich, V.M. Historical consciousness and social prediction	295
Marushchak, O.V. The researches of the oral history and memory: «post–positivist» approaches	299
Scherbakova, I.M. Overcoming of spiritual crisis of personality in the conditions of contemporaneity.....	308
Saitarly, I.A. The decline of affective culture in consumerism era.....	316
Shapovalova, I.V. The origins of moral formation of modern Ukraine	325
Rudenko, I.M. Innovative discourse of creativity	329
Poluyanov, V.P. Spiritual personal development and future.....	336
Akopian, V.G. Relationships between people and nature in the systems of philosophy of the pre-contemporary era	344
Yurchenko, L.I. Ecological culture in the period of globalization	352
Mucha–Szajek, E. Global conditionality of use of a free time.....	360
Topol, O.V., Shakun, N.V. The worldview–cultural factors of pluralism of the methodological strategies of social work	367
Kyvluk, O.P. The Optimal Parameters for Information Pedagogic Application	374
Andrushkevitch, F. Problems of the university education reforming in present day realities.....	382
Artimonova, T.P. Value context of the contemporary student youth	390
Margulina, L.V. Democratization of the education: Ukrainian historical experience and the present time	397

Marchenko, O.V. Educational space in the context of self–culture	405
Pokas, V.P. Medical rehabilitation activity in boarding schools	415
Pavlova, T.S. A prohibitive right is in the looks of Hegel	423
Kudrya, I.G. Specialities methodological foundations the German historical school of political economy	429
Koval, T.V. Old Age and Attitude to it in the Social Experience of China and Japan: a Socio–Philosophical, Historical and Cultural Analysis	436
Dats, I.V. The Actual Aspects of Producer Practice of V.Sklyarenko and I. Molostova	443

POLITICAL SCIENCES

Kotygorenko, V.O. Scientific lexis as a means of study of ethnopolitical practice	454
Vashchenko, K.O. Prerequisites for the formation of political analysis and forecasting	470
Karchevskaya, O.V. Structurally components of the stabilizing potential of a civil society	477
Shaigorodskiy, Y.Zh. Modern dimensions of political mythology.....	483
Nabrusko, V.I. The role of public opinion in the system of political relations	488
Vedeneev, V.O. Methodological basis to analyze transformation processes in the society	500
Pashina, N.P. Mass communication as a tool to model the political identity of social actors	507
Klimenko, O.O. Essence and main forms of political technologies	514
Illyashov, G.O. On the directions, means and subjects of the political process	521
Kuts, G.M. Conceptualization of political space: determination problem.....	530
Ionenko, D.A. Types of political and institutional means of control law enforcement civil society.....	538
Semenchenko, F.G. Political competence and political responsibility as factors of political activity.....	545
Ivchenko, O.G. Moral principles of democratic developments of Ukrainian society....	551
Semenets–Orlova, I.A. Political science analysis of the estimations of efficiency of the family policy	561
Oleshchuk, P.M. Wikileaks as the factor of modern political publicity transformation	569
Jaremchuk, V.D. The evolution of the strategy of ukrainian party–political forces of Galychyna at the beginning of XX century of M.Grushevs'ky	576
Tanchuk, N.V. Regions of Ukraine: problematic characteristics	586
Maksimets, B.W. The results of the participation of national–democratic parties in local elections 2010 in Ivano–Frankivsk	598
Manukyan, O.S. The comparative analysis of the foreign policy of Ukraine in the relations to the states of Southern Caucasus	606
Smirnova, M.E. Foreign policy priorities H.L.R. Zapatero	615
Lomzhets, Y.V. The principle of democracy in shaping the parliamentary law.....	622
Prokopchuk, I.I. The analysis of mechanisms of application of gender quotas in the course of political recruitment: world experience of formation of parity democracy	629

Gabriyelyan, G.G. The financial globalization as the environment of the formation of a modern system of the international relations: the theory of the question	637
Goltsman, K.O. ‘Democracy promotion’ institutions in the ideological legitimization structure of formal democracies contemporary international relations.....	645
Malik, V.M. Evolution of the Eastern policy of the European Union	651
Irhin, O.A. Big spaces of Eurasia: typology, the types of modernization and future development modeling	659
Genyk, M.A. The Problem of Border in Relation between Polish and Ukrainian Emigration	666
Kushnirenko, V.O. Specificity of the Islamic factor in socio–political processes in the republics of the western and central regions of the North Caucasus.....	674
Roik, N.G. Institutional transbordering cooperation in the contest of the EU’s dispersion: the problems and progression of the Carpathian euroregion.....	683
Rud, I.M. Relations and geopolitical interests of the states of the black sea region.....	692
Mishyn, O.V. The Environmental Impact on the African Regional Security System ...	699
Tsependa, I.E. Propagandistic and diplomatic opposition of the Polish government to the opponents of Poland’s acceptance into NATO.....	707

SCIENCE LIFE

Volynka, G.I. Review of the monography: High pedagogical education and science of Ukraine: history, the present time and perspectives of development. Ivano-Frankivsk region. Editorial: V.G. Kremen, V.P. Andruschenko and the others. – K.: Znanntia Ukrayiny, 2010.	715
Suschko, O.O. Review of the monography: I. Jarmoshik. Polish historiography 1800 – 1939 of the social political and cultural development of Volyn region. – Zhytomyr: Volyn, 2010. – 512 pages.	717
Voitsekhivska, I.N. Origins and traditions of cultural education. Review of the manual: V.A. Denisenko. Cultural education in Ukraine during 10–18 centuries: Treatise. – K.: Publishing House of the Dragomanov National Pedagogical University, 2010. – 522 pages.	720
Padalka, S.S. Productive instruments for searching of the scientific truth. Review of the publication: P.S. Korinenko, M.V. Barmak, A.K. Fartushniak, V.D. Tereshchenko, V.V. Starka. Course of lectures on the history of Ukraine during 20-21 centuries. Part I (beginning of 20 th centuries. – 1939). Pilot publication. – Ternopil, 2010. – 376 pages; Part II (1939–2010). Pilot publication. – Ternopil, 2010. – 392 pages.....	723
Bortnikov, V.I. Review of the monography: A.O. Khudolii. Political stereotypes in the geostrategy of the USA. – Ostrog: Publishing House of the National University «Ostrog Academy», 2009. – 148 pages.	725
Fomin, A.I. Review of the monography: V. Abakumova. Creative intelligence of Ukraine in the period of system changes 1985–1991. – Lugansk: Publishing House of Dahl East Ukrainian National University, 2010. – 304 pages.	727